

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Matthaei Tympii Aureum Specvlvm Principvm,
Consiliariorvm Ivdicvm, Consvlvm, Senatorvm, Et Aliorvm
Magistratvum Cvm Ecclesiasticorum tum Politicorum
omnium**

Tympe, Matthäus

Coloniae Agrippinae, 1617

33 Cognoscere seipsum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52641)

teat cum iustitiæ aculeo clementiæ mel habere
commistum, iuxta illud Ouidij:

*Sit piger ad pœnam Princeps, ad præmia velox,
Et doleat quoties cogitur esse ferox.* O laus
Mag. de gent. Sept. lib. 1. c. vlt.

SIGNVM XXXIII.

COGNOSCERE SE IPSVM.

Cognitio sui.

Plin. in Panegyrico vult, vt Magistratus non
minus se hominẽ esse, quàm hominibus præ-
esse cogitet. Sic *Saladinus* Christianorum olim
terror, qui Syriam, Aegyptum, & Africæ bonam
partem subegit, morti iam vicinus in cogitatione
hanc (se hominem esse) seridò descendit, & solam
interiorem tunicam hastæ prælongæ impositam
pro omni pompa funebri per castra sublimem
ferri iussit, cum hac acclamatione: *Hoc vnum lin-*
desse, & eum ex totius Orientis opibus restare Saladino.
Fulg. lib. 7. cap. 2.

Nihil æquè supercilium cogit nos altum spi-
ritus, quàm humanæ miseræ cognitio
& consideratio, quod (vt ait Plin. in Procem,
Nat. hist.) *Homo natus iacet manibus pedibusq; de-*
olium omnium, flens animal cateris imperaturum, & à
supplicij vitam auspicatur. Hinc *Salomon*, Regū
sages quos sunt, quot erunt opulentis, iuxta ac sapiē-
tia cruciatissimus, *Sap. 7. v. 3. ait: Et ego natus accepi commu-*
endo, & in aërem, & in similitèr factam decidi terrã, &
vt auaritiã vocem similem omnibus emisi plorans: in
tra diligentiolamentis nutritus sum, & curis magnis. Nemo
enim ex Regibus aliud habuit natiuitatis initium:
Regem enim ergo introitus est omnibus ad vitam, & simi-
rum opibus exitus.

3. Plin.

3. Plin. 7. Nat. hist. cap. 7. ait: *Miseret
pudet quam sit frivola animalium superbis
rigo, cum plerumq; abortus caussa sit odor à
narum extinctu, &c. Et: Is demum profectus
tam aqua lance pensitabit, qui semper si agilitate
humana memor fuerit. Idcirco Romanis solenne
ne fuit, vt triumphanti in sublimi curru
ret quispiam, qui idem illud à tergo
reret: *Respice post te, hominem memento te.*
tull. Apol.*

4. Consulenti Cræso Lydorum Regi potestatem
fimo *Delphicum Oraculum*, quam semitam
set ad felicitatem peruenire, responsum fuit
te ipsum cognovis.

στυτόρ γινώσκωρ ἐυδάμων κροῖτε πικρῶ

Cognoscens te ipsum, fueris sic Cræse beatus

Plut. in Solone. Herod. lib. 1.

3. *Philippus Rex Mac.* cum in Charonea
Athenienses, metuens ne rebus præclare
sui oblitus supra humana extolleretur,
hoc muneris delegavit, vt singulis diebus,
quam foras prodiret, vel sui copiam alicui
ret, humanitatis memoriam renouaret, tunc
ei proclamans: *O Philippe, homo es.* Aelian.
8. cap. 15.

6. *Philippi huius vxor Olympias*, cum Alexan-
dri filij corpus multis diebus insepultum iace-
re inaudisset, à graui & amaro gemitu in hyste-
rica prorupit: *O fili, tu cum in numerum Deorum
referri volueris, & id perficere summo studio
tu sis, nunc carere debes, quæ sunt mortalium
nummunia, terra & sepultura.* (Aelian.
var. cap. 30.) Alexander viuis diuinis ambu-

honores, defuncto nec vltimus obrigit honos, quem quivis homo perfoluit homini, quamlibet humili. Narrant enim h. Historici Alexandri corpus multis diebus insepultum jacuisse, ob graues Procerum consultationes de successione Principatus. *Q. Curt. & Plut.*

7. Augustus Caesar iamiam animam emissurus, amicos percunctatus est, *an non minimum vitæ in hac sabula commodè egisset?* atque moriens subiicit: *Date plausum, & omnes vos cum gaudio plaudite.* Suet. cap. 99. Rectè ergo dixit Seneca epist. 91. *AEquat omnes cinis, impares nascimur, pares morimur.*

8. Gelimer Vandalorum Rex in Africa, cùm per Belisarium Iustiniani Praefectum victus esset, & cum vxore familiaque ad Imp. Constantinopolim duceretur, pleno ore semper risit. Quæ *Vide frenū* renti cur doloribus circumseptus risum ederet, *ii. 79.* respondit, se ridere fortunæ humanæ vicissitudinem, & identidem vsürpans: *Vanitas vanitatum, & omnia vanitas.* Pom. Lat.

9. Val. lib. 7. c. 2. referunt quendam traditum diadema, priusquam capiti poneret, retentum diu considerasse, ac dixisse: *O nobis magis, quam felicem pannum, quem si quis perituro noscitur, quam multis sollicitudinibus, & periculis, & miseris sit refertus, ne humi quidem iacentem tollere vellet: vt & Antigonus Rex regnum nobilem seruitutem esse dicebat.* *AEl. lib. 9.*

10. Tiberius, priuignus Augusti, Imperium offerentibus, agrè admodum, & quasi coactus recepit, querens miseram & onerosam sibi iniungi seruitutem: verùm accepit tandem, sed hæcenus, vt quandoq; (in senectute) deponeret. *Suet. c. 24.*

Diō

11. *Diocletianus*, secum saepe contemplans
 fortunæ mobilitatem, decreuit se Imperio abdicare
 & in priuatam secedere vitam. *Pomp. Lat. de
 mes.*

12. *Carolus V.* memor huiusce fragilitatis,
 ante mortem administratione Reip. se
 submouit, & cum in filium iam validum
 animi curas contulisset, secessit in Hispaniam
 in Diui Iusti Monasterio, septem à Placentia
 miliaribus, se abdidit, cum rz. duntaxat famu-
 bus, Deo & quieti vacaturus: interdixit
 se aliter quàm Carolum appellari, *Cæsar*
 Augusti nomina cum rebus animo exuens,
 tum hoc honorari contemnens. Addunt illis
 diu ante Imperium à se abdicatum, sarcophagum,
 gum sibi construi iussisse, cum funebri
 lectile, deportandum, clanculum tamen,
 cunque iret, quem apparatus habuit apud
 quinque annis vbicumque locorum esset,
 tissimè etiam dum Mediolanum
 proficisceretur, illud
 lis noctibus conseruari atque reponi iussit,
 bitrabant quidam, qui circa ipsum erant,
 saurum illum ibi detineri, & conseruari
 non nihil librorum, in quibus historiae
 teres continerentur, alij aliud quippiam
 gni. Cæsar verò sibi conscius in quem
 secum deferret, subridendo, in rei cuiusdam
 bi omnium charissimè vsum id secum deferri
 cebat. Sic assidue mortem ante oculos
 posuit, & sibi semper capulum funebrem
 se voluit, vt perpetua mortis cogitatio
 ret è corde vanum huius mundi fastum,
 stas autem actiones agendas esse dum

Vide signa

19. par. 2.

admoneret. D. Ioan. Chokier in *Theſauro Aphor.*
Pol. lib. 6. c. 5.
 13. Auus eius Maximilianus I. testamento ca-
 uit, vt exanimum corpus suum rudi linteo in-
 volutum, sine vlla exenteratione, sarcopha-
 go (quod triennio ante mortem parari cura-
 uerat) imponeretur, naribus, ore, auribusque
 viua calce oppletis. (En aromata, quibus con-
 diebatur.) Voluit monumentum illud assiduè
 in oculis habere, quod diceret: *Cogita mori.*
Quid te dilatas, & extendis? quid multa postu-
des, plura appetis? quem tot prouincia & regna
non capiunt, loculus iste capiet. Calcem cuius
 illis partium immisit, vt corpus putredini na-
 sarcorum, ea consumente & exedente materie, ci-
 bri facilius consumeretur, & iret in suam terram. *Idem.*
 14. Anastasius II. Imp. Theodosius III. Isacius
 Comneus, Manuel Comneus, Lotharius Ludoui-
 ger, Pij F. Bambus Hispaniæ Princeps, Ethelredus
 in Anglia Rex, Rachisius Longobar-
 dorum, Inates Britanniæ inſulæ, & alij Scotiæ, Ar-
 menia, Gallia, Bohemia, & multi poten-
 tissimi Orbis Christiani Monarchi, humanas res
 earumque fastigium despiciatui habentes, & vl-
 timo deponentes, priuati conditionem acceperunt,
 & quod reliquum vitæ erat, in Monasterijs, sibi
 & Deo victuri, traduxerunt, assidua mortalitatis
 & frugalitatis humanæ æternæque vitæ memoria,
 non solum intra orbitam modestiæ atque huma-
 nitatis sese continuerunt; verum etiam, postpo-
 sito omni splendore, in solitudinem sub exitu vi-
 tiæ secesserunt, relicta etiam, imò pessundata, vt me-
 ritum, sibi Deoque; viuerent, Imperij dignitate. Huc
 in vinea pertinet illud ex Iuuenali expressum:

Q 2

Cres

Credite, de calo descendit, nosce teipsum

Hinc bene qui sese nouerit, ille sapit.

35. Nobilis quidam Florentinus mille florenos collegerat, vt Europæ partem aliquam lustrare. Hoc suum consilium cognato suo, viro prout ac docto communicanti, sic ille respondit: *ne, mi cognate, bis mille florenos in tuâ quàm Orbis terræ cognitione in salutem emporiorum tibi adferet domi noscere vitæ, eadem rigere, quàm extra patriam, maximo vitæ mine, atque incredibili sumptu It aliam, Galliam Germaniam, ac deniq, Belgium Orbis oceanum agitare. Hæc Poggius Flor. Multò certè te seipsum diligenter excutere, atque ad vniuersas explorare, & nosse, quàm terras perlustrare*

SIGNVM XXXVII.

Concordia studere, & discordias tollere. CONCORDIA (SINE QVA VELI-
funduntur a ciuitatis veluti periculo so-
mine discinduntur) summopere stu-
dere & discordias sopire.

Nihil melius est ciuitati, quàm vnio; nihil nociosius, quàm diuisio; neque vllæ res, quæ concordem ac bene moratam ciuitatem diruere possunt. (Plato 5. Pol. Arist. 5. Politic. 2. Ostendit hoc Agrippa, Legatus ad populum Rom. dissidentem à Patribus missus, faber membrum corporis inter se & cum ventrem dentibus. (Liu. lib. 2. Dionys. Hal. lib. 6.)
2. Indicauit Sertorius, equis duobus in con-